

Akrabalık bağını hiçbir Őeye deđiŐmeyelim

“Kan bağı kardeŐleri arasındaki iliŐkiler hangi ölçüler içinde olmalıdır? Bir takım sıkıntılar ve sürtüŐmelerden sonra, bir taraf affedip, diğer taraf affetmeyince akrabalık ve yakınlık iliŐkileri nasıl sürecektir? Bu durum çocuklara da yansıyor. Çocukların amcaları, halaları, dayılarıyla veya teyzeleriyle anneleri veya babalarının şahsî problemleri yüzünden görüşmemeleri ne derece doğrudur? Bunu hadis ve âyetlerle açıklar mısınız?”

Rahm, Allah'ın Rahmân ve Rahîm isimlerinin kâinâtı kuŐatan bir yüksek ve lâtif tasarrufudur. Âile içi fertlerden, yani anne, baba, evlât ve kardeşler arası tattığımız sevgi ve saygı bağlarından başlayarak; amca, dayı, teyze, hala ile devam eden ve derece derece uzaklaşarak genişleyen akrabalarımıza karşı duyduğumuz sıcak ilgi, sıcak sevgi, yoğun Őefkat ve karşılıksız merhamet Allah'ın katından gelen bir rahmet lütfundan başka bir Őey değildir. Bu eşsiz lütuf, tüm canlıların kendi nesil bağları ile aralarında en canlı, en yoğun ve en sıcak biçimde yaşadıkları yakınlık köprüsüne lezzetli bir zemin oluşturur. Sevgiyi, saygıyı ve merhameti lezzete dönüŐtürür. İŐte bu yakınlık köprüsünü yıkmamaya ve canlı tutmaya “sıla-i rahim” denmiştir ki, bu dinimizin ilk ve önemli emirleri arasında yer almıştır.

Akrabalar arası bağı güçlü tutmak ve onlarla birlik ve berâberliği bozmamak Allah'ın emri olduğuna göre, artık büyük-küçük hiçbir sürtüşmeyi, hiçbir tartışmayı, hiçbir hatâyı büyütmeksizin yerinde ve ânında söndürmeli, yok saymalı ve yapılmamıŐ kabul etmeliyiz. Akrabalarımızdan gelen her cefâyı Allah için sînemize çekmeliyiz. Akrabalarımız bize karşı nasıl davranırsa davranırsın, biz onlara iyiliklerimizi asla kesintiye uğratmamalıyız, onlarla iyi iliŐkilerimizi tek yanlı da olsa sürdürmeliyiz.

Çünkü sıla-ı rahmi önemle gündemimize getiren Kur'ân'dır. Kur'ân şöyle buyurur: "Ey insanlar! Sizi bir tek nefisten yaratan ve ondan eşini yaratıp ikisinden bir çok erkekler ve kadınlar üreten Rabb'inizden korkun. Kendi adına birbirinizden dilekte bulunduğunuz Allah'tan ve akrabalık bağlarını koparmaktan sakının. Şüphesiz Allah sizin üzerinizde gözeticidir."1

Dihyetü'l-Kelbî (ra), Peygamber Efendimiz'in (asm) mektubunu Rum Kralı Herakliyus'a getirdiğinde, henüz îmân etmemiş olan Ebû Süfyan da orada bulunmaktaydı. Herakliyus, Ebû Süfyan'a Peygamber Efendimiz (asm) hakkında bir çok soru sordu. Herakliyus'un sorularından birisi, "Size ne emrediyor?" sorusuydu.

Ebû Süfyan bu soruya şöyle cevap verdi: "Bize namazı, zekâtı, sıla-i rahmi ve iffeti emrediyor."

Bunun üzerine Koca Herakliyus dedi ki: "Eğer, senin söylediklerin gerçekse, O peygamberdir!"2

Sıla-i Rahim konusunda yegâne söz, Rahmet Peygamberi olan Allah Resûlünündür (asm); dinleyelim:

*Abdullah İbnu Amr İbni'l-Âs (ra) anlatıyor: "Resûlullah (asm) buyurdular ki: 'Allah, merhametli olanlara rahmetle muamele eder. Öyleyse, sizler yeryüzündekilere karşı merhametli olun ki, semâda bulunanlar da size rahmet etsinler. Rahim (akrabalık bağı) Rahmân'dan bir bağıdır. Kim bunu korursa Allah onunla rahmet bağı kurar, kim de koparırsa, Allah ondan rahmet bağını koparır.'"3

*Hz. Aişe (ra) anlatıyor: Resulullah (asm) buyurdular ki: "Rahm, Arş'a asılıdır ve şöyle duâ eder: 'Kim beni devam ettirirse Allah ona rahmetini ulaştırırsın. Kim benden koparsa Allah da ondan rahmetini koparsın.'"4

*Selmân İbnu Âmir (ra) anlatıyor: "Resulullah (asm) buyurdular ki: 'Fakirlere yapılan tasadduk bir sadakadır. Ama akrabaya yapılan ikidir: Biri sıla-i rahim, diğeri sadaka sevabı getirir.'"5

*Ebû Hüreyre (ra) anlatıyor: "Bir kimse: 'Yâ Resûlallah! Benim bir takım hısımlarım var; ben onlara ulaşmaya çalışıyorum, onlara sevgi gösteriyorum, oysa onlar benimle olan akrabalık bağlarını kesip koparıyorlar. Ben onlara iyilik yapıyorum, ihsanda bulunuyorum; onlar bana kötülük yapıyorlar. Ben onlar hakkında hayır düşünüyorum; onlar bana câhillik yapıyorlar, beni bilmezden ve görmezden geliyorlar' dedi.

“Bunun üzerine Resûl-i Kibriyâ Efendimiz (asm) şöyle buyurdu:

“Eğer dediğin gibiyse, sen onlara ileride kendilerini yakacak sıcak kül yedirmektesin. Sen bu hal üzere devam ettiğin sürece, onlara karşı Allah'ın yardımını, rahmetini, bereketini, lütfunu arkanda bulursun.”6

*Resûl-i Ekrem Efendimiz (asm) buyurur ki: “Her kim, rızıkında bolluk ve genişlik verilmesini ve ecelinin ertelenmesini isterse sıla-i rahim yapsın, hısım ve akrabalarını gözetsin.”7

*Peygamber Efendimiz (asm) buyurdu ki: “Sıla-i rahm yapabilecek kadar soyunuzu öğrenin. Zira sıla-i rahim akrabalarda sevgi, malda bolluk, ömürde uzama demektir.”8

Resûl-i Ekrem Efendimiz (asm) buyurdu ki: “Akrabalarının iyiliğine bedel onlara iyilik yapan sıla yapmış değildir; fakat asıl sıla-i rahim, akrabaları ve yakınları ile araları açıldığı zaman onlara Allah için ulaşan, onlarla akrabalık bağlarını koparmayan, devam ettiren ve onlara iyilik edendir.”9

Kardeşler arası ve akrabalar arası sürtüşmeleri hayatın tatsız da olsa bir gerçeği saymalıyız ve hiçbir zaman hiçbir sürtüşmeyi büyütmemeliyiz. Mümkünse hemen söndürmeye gayret etmeliyiz. Muhakkak affedici olmalıyız. Ben haklıyım dâvâsını kesinlikle terk etmeliyiz. Unutmamalıyız ki, sürtüşmeyi uzatan ve dargınlığı sürdüren, haklı da olsa, Allah katında haksızdır! Bilhassa kendi aramızdaki çözemediğimiz problemleri çocuklarımıza asla ve asla yansıtmamalıyız! Kendi problemlerimize çocuklarımızı da ortak etmek ve onları kendi kırgınlığımız nedeniyle amca, dayı, hala ve teyze gibi (yakın veya uzak fark etmez) akrabalarından koparmak tam mânâsıyla vahşettir. Bu vahşete izin verme garâbetinden Allah için, sadece Allah için sıyrılmalıyız.

Dipnotlar:

1- Nisâ Sûresi, 4/1

2- Buhârî, 1/7

3- Tirmizî, Birr 16, (1925); Ebû Dâvud, Edeb 66, (4941)

4- Buhârî, Edeb 13; Müslim, Birr 17, (2555)

5- Nesaî, Zekât 82, (5, 92); Tirmizî, Zekât 26, (658); İbni Mâce, Zekât 28, (1844);

6- Müslim, Sıla, 22

7- Müslim, Sıla, 21

8- Buhârî, Edeb 12; Tirmizî, Birr 49, (1980);

9- Tirmizî, Sıla, 10